ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА CXVII, БРОЙ 9 | СОФИЯ, 1-15 МАЙ 2016 г. | ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com | www.bg-patriarshia.bg

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Аристидис Панотис

За тайноведното посрещане на Благодатния огън

стр. 7

ТЕМА НА БРОЯ

Свет Христов просвещает всех

Загадката на Торинската плащаница

(нови научни сведения)

стр. 4-6

Ставр. ик. Иван Кондаков

Подвигът на жените Мироносици

стр. 3

Патриаршеско и синодално пасхално послание

„Защо търсите Живия между мъртвите? Няма Го тука, но възкръсна“ (Лука. 24:5-6).

Възлюбени в Господа чеда на светата ни Църква,

След като и през тази година изминахме заедно дългото и спасително пътуване на Великия пост, след като заедно с Господа отново преживяхме Неговите страдания и кръстна смърт, в утрото на Третия ден всички ние, следвайки жените-мироносици, отново заедно бързаме към празния гроб, за да възвестим на света нечуваната и с нищо несравнима вест: „Христос воскресе!“

Възкръсна Христос, и врагът на нашето спасение бе посрамен! Възкръсна Христос, и властта на смъртта беше унищожена! Възкръсна Христос, и вече няма смърт, а живот се възцари! С тези и още много, извиращи от дълбините на нашите сърца, думи и днес отново славим и възпяваме Жизнодавца Христа, Когото гробът не можа да удържи; Победителя на смъртта, Когото адът не можа да надвие, а стенещ в безсилието и яростта си, викаше: „Христос възкръсна от мъртвите, като със смърт смъртта потъпка, и на тези, които са в гробовете, живот дарува“ (*Акатист на Възкресение Христово, ик. 1*).

Христос възкръсна, за да имаме ние живот (Йоан. 10:10), за да спаси погубеното и да го върне обратно в дома на Отца (Йоан. 14:2-4). Христос възкръсна, за да положи така началото и на нашето възкресение (1 Кор. 15:20), за да ни освободи от властта на греха и на княза на този свят, като ни даде възможност от чеда на греха да станем чеда Божии и Божии приятели (Йоан. 15:14-15). Христос възкръсна, та чрез Неговото Възкресение Бог да ни открие „тайната на волята Си… що бе отпреди положил в Себе Си, в нареждане изпълнението на времената, за да съедини всичко небесно и земно под един Глава“ (Еф. 1:9-10). Заради тези и за още много други неща, в утрото на Третия ден гробът, в който беше положено тялото Му, се оказа празен – защото от този гроб бе възсиял Самият Живот!

Та нима някой друг, освен Самият Бог, приел пълнотата на човешката природа, можеше да ни освободи от оковите на греха и на смъртта? Нима друг, освен Онзи, чрез Когото всичко бе станало, Който Сам бе Творецът и на човека, и на целия свят, можеше да прояви грижа за нас – попадналите в примките на греховността Негови непокорни, но въпреки това, все така любими и непрежалими чеда? Нима друг, освен Богочовекът – нашият Господ и Спасител Иисус Христос, можеше да даде вяра на обезверените, да вдъхне надежда на обезнадеждените, на смъртните да подари живот? „Де ти е, смърте, жилото? Де ти е, аде, победата?“ (Ос. 13:14; 1 Кор. 15:55). Така питаме и ние днес, за да отговорим от радостта на цялата ни Църква: „Христос възкръсна и смъртната сянка във вечен живот премина; Христос възкръсна и властта на смъртта вече не може да държи човека“ (*Акатист на Възкресение Христово, ик. 6*).

Така богочовешката история, подпечатана от предивното събитие на Христовото Възкресение, продължава вече две хилядолетия: две хилядолетия, през които Църквата ревностно и неуморно продължава своето богочовешко дело и спасителната си мисия в света, все така неизменно проповядвайки Христа Иисуса – Разпнатия и Възкръсналия от мъртвите – и все така вярно пазейки всяка Негова дума, всяко повеление и обещание – всичко онова, което представлява същността на Неговия Нов завет с човечеството. А всичко това извира от самата богочовешка природа на Църквата, защото тя е Неговата Църква – „църквата… която Той си придоби със Своята кръв“ (Деян. 20:28). В същата тази Църква продължава и днес, на всяко място и при всевъзможни обстоятелства да се проповядва Христовото спасително учение. В същата тази Църква продължава и днес да се преподава в тайнството на светата Евхаристия Самият Иисус Христос. Въпреки всички пречки и препятствия, които богопротивният дух издига пред богочовешката й мисия.

Братя и сестри,

Като чеда на тази Църква, които сме „скъпо купени“ (1 Кор. 6:20), за да получим „осиновението“ (Гал. 4:5), спасението и вечния живот, и ние сме призвани да сме живи свидетели Христови и проповедници на Неговото преславно Възкресение. Всеки от нас според силите си и обстоятелствата трябва да бъде Христов апостол и благовестител на Евангелието, което „не е човешко“, но ни е дадено „чрез откровение Иисус Христово“ (Гал. 1:11-12). Към това особено ни задължава и тежката духовна криза на съвременния свят, която в наши дни се отразява на всички равнища на човешкия живот и човешките взаимоотношения. Във време, когато човечеството отново се лута в търсене на своите изконни духовни корени, ние, православните християни, отново и отново сме призвани да благовестим за Христовото Възкресение и станалото възможно благодарение на него наше спасение. Да благовестим и да проповядваме „благоприятната Господня година“ (Ис. 61:2; Лука. 4:19).

На нас не ни е дадено да знаем „времената и годините“, които Бог е положил „в Своя власт“ (Деян. 1:7). Ние обаче добре знаем, че „един е Господ, една е вярата, едно е кръщението„. Добре знаем, че „един е Бог и Отец на всички, Който е… във всички нас“ (Еф. 4:5-6), както и че Този Бог „не е създал смъртта и не се радва, кога гинат живите“ (Прем. Сол. 1:13). И тъкмо затова имаме нашето задължение – като Божии приятели и Негови съработници – всякога да свидетелстваме за Него и за Неговото Възкресение, с което бе положено началото и на нашето спасение!

След дните на съкрушение настана ден на радост, веселие и озарение – Великден Господен

Като поздравяваме с преславното Христовото Възкресение всички верни чеда на Православната ни църква – в обичната ни Родина и далеч от нея, благопожелаваме на всички вас светла пасхална радост, мир и светлина в душите и в сърцата, крепка вяра и надежда, и по-голямата от всички тях неоскъдяваща Божия любов!

Благодатта и мирът на Възкръсналия от мъртвите наш Господ и Спасител Иисус Христос, и общението в Светия Дух да бъдат с всички нас! Амин!

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД
† НЕОФИТ
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ И
МИТРОПОЛИТ СОФИЙСКИ

ЧЛЕНОВЕ НА СВ. СИНОД:

† Врачански митрополит **КАЛИНИК**
† Сливенски митрополит **ЙОАНИКИЙ**
† Видински митрополит **ДОМЕТИАН**
† На САЩ, Канада и Австралия митрополит **ЙОСИФ**
† Великотърновски митрополит **ГРИГОРИЙ**
† Плевенски митрополит **ИГНАТИЙ**
† Старозагорски митрополит **ГАЛАКТИОН**
† Ловчански митрополит **ГАВРИИЛ**
† Пловдивски митрополит **НИКОЛАЙ**
† Доростолски митрополит **АМВРОСИЙ**
† Западно- и Средноевропейски митрополит **АНТОНИЙ**
† Варненски и Великопреславски митрополит **ЙОАН**
† Неврокопски митрополит **СЕРАФИМ**
† Русенски митрополит **НАУМ**

ХРОНИКА

От България

Пасха Христова в ПКСХП „Св. Александър Невски“

В нощта на Пасхата Господня, **30 април** срещу **1 май**, Негово Светейшество патриарх Неофит възглави пасхалното богослужение в Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“.

Преди св. Литургия тържествено бе посрещнат Благодатният огън от Гроба Господен. Той бе носен в лития от епископите Маркианополски Константин и Браницки Григорий, придружавани от столично свещенство.

Тази година за първи път след 70-годишно прекъсване (от 1946 г. до сега) на тържественото богослужение за Празника на празниците, ознаменуващ святата победа над злото и смъртта – Възкресението Христово, участие взеха и българските гвардейци. След като патриархът прогласи на площада пред катедралата дългоочаквания победен възглас „Христос воскресе!“, небето над храм-паметника се освети от празнична заря, озаряваща лица и тържествуващи сърца. Зазвуча и тържествен празничен марш.

Светейшият патриарх Неофит прочете евангелското четиво и произнесе патриаршеско слово към клира и народа Божи.

На Негово Светейшество съслужиха Маркианополски епископ Константин, Браницки еп. Григорий, архимандрит Дионисий – председател на църковното настоятелство при ПКСХП „Св. Александър Невски“, архимандрит Герасим – гл. секретар на Св. Синод, ставр. ик. Ангел Ангелов – протосингел на Софийска св. митрополия, ик. Александър Георгиев и храмовото духовенство.

Президентът на Р България Росен Плевнелиев, директорът на дирекция „Вероизповедания“ Емил Велинов и други официални гости поеха благодатната светлина лично от патриарха. ***ЦВ***

Възкресение Христово – Пасха в Пловдивска епархия

В митрополитския храм „Св. вмчца Марина“, гр. Пловдив тържествено бе посрещнат Благодатният огън от Гроба Господен. Духовниците го пренесоха във всички храмове на епархията за радост и ликуване на православните християни – през цялата година до следващия Великден да озарява и освещава нашите умове, да ни насочва към Иисус Христос, Който е Светлината на света.

На **30 април** срещу **1 май**, в нощта на Великден, Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Николай възглави пасхалното богослужение в катедралния храм „Успение Богородично“.

В съслужение с архиерея бяха викарият Знеполски еп. Арсений, ставр. ик. Добромир Костов – протосингел, ик. Виктор Христев – епархийски духовен надзорник, духовните надзорници при Пловдивска митрополия – ик. Тодор Хаджиев и ик. Деян Стоенчев, храмовото духовенство и свещенство.

Официални гости на пасхалното богослужение бяха: областният управител Здравко Димитров, кметът Иван Тотев, районните кметове, депутати, представители на държавността и общественици.

Светлините в храма бяха загасени и при пеенето на: „Приидите, приимите свет...“ митрополит Николай прикани всички богомолци да запалят свещите си и да вземат от Благодатния огън.

На специално приготвена сцена, издигната в двора на храма, владиката прочете евангелското четиво.

Архиереят възгласи трикратно радостната вест: „Христос воскресе!“ Многобройният народ му отговори с пасхалния поздрав: „Воистину воскресе!“

Владиката поздрави присъстващите боголюбиви миряни с архипастирско пасхално послание: „Господ Иисус Христос умря заради греховете на всички човеци и възкръсна, за да дарува духовни блага и вечен живот на всички повярвали. Ако не можем да бъдем светлина в света – да не бъдем тъмнина в живота си. Ако нямаме сили да се противопоставим на жестокостите – да не защитаваме престъпността. Ако изнемогваме в твърдостта да опазим истината – да не бъдем предатели. А какво съгласие би настъпило в отношенията между хората, ако бяха огрени от Христовата светлина, ако възприемат искрено вярата и бъдат изпълнени с любов. Колко много войни и раздори биха се прекратили, ако човеците си простят всичко, заради Възкресението. И тогава Възкръсналият Христос невидимо ще ги приветства с думите: „Радвайте се!“

Отново изгря светозарният ден на Христовото Възкресение! Отново прославяме най-великата победа! Отново възпяваме дивното тържество на Христовото Възкресение! Отново пеем: „Христос възкръсна от мъртвите, като със смърт смъртта победи, а на онези, които са в гробовете, живот подари!“

Небето се озари от празничната заря, ознаменуващ Възкресението Христово.

Започна пасхалната света Литургия. Много от присъстващите боголюбиви миряни пристъпиха към пасхалното причастяване със светите Тайни Христови.

Пловдивска митрополия

Лития с Бачковската икона на Пресвета Богородица

Хиляди богомолци от цяла България и тази година се включиха в литийното шествие с Чудотворната икона на Бачковската св. обител, което традиционно се извършва на втория ден от славното Христово Възкресение. Единствено тази лития има своята над тристагодишна история в страната ни и е известна със своята продължителност и начин на изпълнение.

На втория ден на Великден иконата светиня на Бачковския манастир се изнася от обителта на ръце и се носи до местността Клувията, където тя била открита през 1604 г. от две овчарчета.

От стародавни времена литията започва след характерно пасхално начало на утренята, което съгласно традицията се извършва от игумена в съборната манастирска църква. Оттук богослужението започва да тече паралелно на две места. Един от йеромонасите остава в манастирския храм, продължавайки утринното богослужение, а игуменът, с братството и многобройните поклонници, в пасхално шествие, следващо Чудотворната икона, се отправя към Бачковския скит „Св. Архангели“, наричан „Клувията“.

Манастирската история разказва, че Бачковската Чудотворна икона е донесена от Грузия през XIV в., откъдето са и основателите на манастира – братята Григорий и Абасий Бакуриани. Почита се като чудотворна, тъй като се смята, че с нея е дошло и благоденствието за района. При нашествието на турците манастирът е бил ограбен и опожарен, но иконата е била изнесена и скрита. През 1604 г. тя е намерена в скала, в местността Клувията, от две овчарчета и е тържествено пренесена в светата обител. По неузнаваем начин още през нощта тя напуснала манастира и била намерена отново на мястото, където била открита. Манастирските братя започнали да правят всенощно бдение, за да измолят Богородичното благословение. И тъй като това се случило в дните около Пасха, в чест на това събитие на втория ден от Възкресение Христово установили и лития с Чудотворната икона до местността Клувията.

Пасхалната утреня се отслужва при самия вървеж на литията, като се правят няколко спирки на определени места, където богослужението преминава в следващата си част. Шествието е тържествено и величаво. Псалти в стройно пение го предвождат, редом с монах, биещ дървено клепало, и иподякони, носещи хоругви, лампади и рипиди. (Такава картина още преди столетия стои запечатана от изкусен зограф на южната вътрешна стена в манастирския двор. Разликата между стария стенопис и съвременните шествия е само в одеянието на богомолния народ.) Богомолният народ, воден от игумена и манастирските братя, изминава двукилометровото разстояние пеша, като по пътя вярващите за благословение се редуват да носят иконата на Божията Майка.

Пасхалната утреня приключва в храм „Св. Архангели“ и там започва светата Литургия.

Въпреки дъждовния ден на **2 май**, към светата обител и тази година се стече многоброен богомолен народ, който с ревност и дръзновение се включи в литийното шествие. Архимандрит Симон, игумен на Бачковския манастир, даде начало на възкресната утринна, а манастирските духовници поеха иконата.

За пети пореден път литията до параклиса в местността Клувията се прави с копие на Чудотворната икона, тъй като оригиналът е след реставрация и за да се запази във времето, е затворен в специална дървена кутия. Според реставраторите светинята не трябва да се мести от там пет години, когато ще се разбере дали процесът на разлагане е спрял. След което обковът, който сега е само прикрепен, ще бъде окончателно затворен.

По време на литията игуменът произнесе пастирско слово. Застанал на „игуменския камък“, архимандрит Симон се обърна към стотиците последвали го вярващи и каза: „И днес ставаме съпричастни към едно велико и чудно събитие, станало преди повече от 300 г., в което по чудесен начин се е открил образът на Божията Майка, за да блесне в цялата си сила, с цялата си слава като Небесна царица, и да стане отново покровителка на Бачковската обител, да посреща хилядите вярващи, дошли да търсят нейния покров и застъпничество пред Бога“.

С наставнически думи за духовно смирение бяха следващите думи на игумена. Той благослови множеството и литийното шествие продължи да се изкачва в планината. Много вярващи очакваха поклонниците вече край параклиса „Св. Архангели“. Светинята бе тържествено внесена в храма и започна литургията. Един по един те чинно се приближаваха и отправяха своите прошения, покланяйки се на иконата.

В сумрачния храм, където няма електричество, духовенство и миряни в духовно единение и молитвеност станаха съпричастни към св. Евхаристия.

След литургията, по традиция бе отслужен пасхален водосвет в близкото аязмо. Християни намерили утеха и упование в Майката Божия бяха поръсени със светена вода и подкрепени с вкусно ястие.

След двучасова почивка, към 16,00 ч. шествието пое по обратния път към светата обител, където се беше стекъл отново многоброен народ, очаквайки с надежда да се докоснат до светинята. Поради твърде големия им брой те бяха наредени в редица, така че да могат да минат под иконата, която носачите издигаха високо над главите.

Весела ИГНАТОВА

АМВОН *Ставр. ик. Иван КОНДАКОВ († 26.09.1985)*

ПОДВИГЪТ НА ЖЕНИТЕ МИРОНОСИЦИ

Проповед за Неделя на Мироносиците

„След като мина събота, Мария Магдалина, Мария Иаковова и Саломия купиха аромати, за да дойдат и Го помажат“

(Марк. 16:1)

Братя и сестри,

Има нещо велико и непреходно в евангелския разказ за погребението и възкресението Христово. Колкото по-дълбоко се замисляме в подробностите от случилото се, толкова повече се налагат истинността и правотата на описаното събитие.

Ето, например, жертвеният подвиг на светите жени мироносици и на праведните Йосиф и Никодим, които спомня днес св. Църква. Трогателно, завладяващо действат тези, които послужили на Господа Иисуса, докато Той изпълнявал Своята земна мисия, и при последните Му мъчителни страдания и погребение. Ние знаем колко бързо се развили събитията около съденето, разпъването и погребението Му. Всичко станало в продължение на две денонощия. И никак не бива да ни учудва, че Христовите ученици се разбягали и изпокрили. Отдръпнали се и Христовите врагове, книжниците и фарисеите, след срамното си дело. Тук обаче мястото на страхливите и злобни убийци се заело от сътрадателните двама тайни Христови почитатели и от жените мироносици с техния плач и грижа по погребвания любим Учител.

Йосиф от Ариматея изпросил от Пилат тялото на Господа Иисуса, за да го погребе. На помощ му дошъл друг таен ученик на Спасителя – известният от св. Евангелие Никодим, който бил ходил нощем тайно, за да види и разговаря с чудния Учител (Йоан. 3:1-10). Йосиф донесъл плащаница, с която трябвало да се увие тялото, а Никодим – благовонни масла, с които да бъде помазано (Йоан. 19:38-40). Двамата снели тялото от Кръста и го пренесли в нова гробница, изсечена в скала, която Йосиф бил приготвил за собственото си погребение. Помазали тялото на Господа, обвили го в плащаницата и го положили в гробницата. Накрая те поставили голям камък на вратата гробни. При погребението присъствали някои жени и майката на Господа Иисуса – св. Богородица.

Колко много очевидци и свидетели има на Христовата смърт и погребение: Пилат и стотникът, римските стражи, книжниците и фарисеите, тълпата народ, Йосиф и Никодим, жените мироносици. Последните станали сетне свидетели и на Христовото възкресение.

Жените видели всичко и забелязали пропуснатите неща според обичая при погребението и решили в неделя сутринта да довършат помазването (Йосиф и Никодим бързали поради настъпването на празника Пасха). Знаели, че евреите празнували Пасха от вечерта в петък до същия час на следващата вечер. През това време те не правели нищо. Така Този, Който държи в ръцете Си вселената, останал в сърцето на земята.

През нощта на първия ден от седмицата Господ Иисус Христос възкръснал и според преданието се явил най-напред на Своята скръбна майка. Жените не знаели нито, че гробът е запечатан, нито за поставената стража при него и решили, след като мине съботната почивка да се съберат сутринта рано в Гетсимания, за да помажат тялото на погребания свой любим Учител.

Най-рано от всички дошла Мария Магдалина. Тя видяла отваления камък и празния гроб. Дълбоко потресена, тя си казала: „Дигнали Господа!“ (Йоан. 20:2). С тази мисъл тя се върнала в града, дотичала до апостолите Петър и Йоан и им казала за видяното. Те също решили веднага да идат и да проверят какво е станало. Докато Мария и апостолите отивали към гроба, дошли и другите жени мироносици: Мария Яковова, Саломия и Йоана – жената на Иродовия домоуправител, и някои други. По пътя грижата им била как ще отвалят камъка от вратата гробни. Сега пред тях се явили двама ангели, които ги успокоили: „Защо търсите Живия между мъртвите? Няма Го тук, но възкръсна; припомнете си, какво ви бе казал, когато беше още в Галилея, че Син Човешки трябва да бъде предаден в ръце на човеци грешници и да бъде разпнат и на третия ден да възкръсне“ (Лука. 24:5-7). Те си спомнили думите Му и се върнали в града, за да обадят на апостолите.

Прави впечатление, че тия жени не се срещнали с Петър, Йоан и Мария Магдалина. Как е станало това? Явно е, че са се разминали.

При гроба дошъл пръв от апостолите св. евангелист Йоан. Той вървял по-бързо, но не влязъл в гробницата. Дошъл Петър и влязъл. Последвал го и другият ученик. Те видели вътре само повивките, с които бил обвит Господ Иисус. След това двамата, изпълнени със смущение, се върнали у дома си.

Мария Магдалина не била с тях при влизането в гробницата. Тя останала близко там, в градината, измъчена от вълнение, и плачела. В това си състояние тя погледнала към гроба и видяла два ангела в бели дрехи. Те я запитали: „Жено, защо плачеш?“ Тя отговорила: „Дигнали Господа моего и не зная где са Го положили“ (Йоан. 20:13). Обърнала своя поглед и видяла Господа Иисуса, но не Го познала. Помислила, че това е градинарят. Спасителят ѝ казва: „Жено! Защо плачеш? Кого търсиш?“ Тя отговорила: „Господине, ако си Го ти изнесъл, кажи ми где си Го турил, и аз ще Го взема!“ (Йоан. 20:15). Тогава Господ я назовал с познатия за нея глас: „Марийо!“ Изумена, тя извикала: „Равуни“, което значи Учителю, и се спуснала в краката Му да се докосне до тях с благоговейна радост. Спасителят я спрял, казвайки: „Не се допирай до Мене, защото още не съм възлязъл при Отца Си, но иди при братята Ми и им кажи: възлизам при Моя Отец и при вашия Отец и при Моя Бог и вашия Бог“ (Йоан. 20:16-17). С нов възторг тя тръгнала отново към апостолите.

По това време вече се връщали и другите жени към града, обрадвани, че тям също се явил Господ и им казал: „Радвайте се!“ (Мат. 28:9). Една след друга жените се събрали и разказвали за случилото се. Апостолите и другите с тях слушали разказите на жените, но не им повярвали. Едва когато Сам Господ Иисус им се явил, те се уверили във възкресението Му.

Братя и сестри,

Това са последователните явявания на ангелите, а след това и на Самия възкръснал Иисус, Който предложил на жените, а сетне и на апостолите радостната вест за възкресението Си. Описаните така свидетелства са дадени в св. Евангелие, за да повярваме и ние.

Христовото възкресение носи радост на всички. То е вдъхновявало и вдъхновява душите ни да живеем с вяра във вечно живия Господ. Нека всеки от нас, който е почувствал в себе си силата Божия и обичта на възкръсналия Спасител, да носи в себе си радостта от Възкресението и да живее с вярата, че Христос Господ е жив и ни помага в нашите тревоги и грижи.

Жертвеността на Йосиф и Никодим и любовта на жените мироносици трябва да ни служат за пример с тяхната безпределна обич и преданост към Господа Иисуса, а явяванията Му – за свидетелство, че Той бди над хората и им се открива и помага. Жените, които днес продължават да следват Христа Господа и са първи във вярата, да поддържат своето благочестие и служат в своето семейство като истински християнки, да палят огъня на радостта и добротворството и да възпитават добри чеда. Всяка вярваща жена да бъде образцова съпруга и майка, и ревностна носителка на християнска любов. Да бъдат благословени и всички мъже, които по примера на Йосиф и Никодим вярно служат на Христовото дело!

Да бъде благословено името на всяка жена, която се вдъхновява от подвига на жените мироносици!

Христос воскресе! Нека пасхална радост озари и всички, които все още не са познали Господа! Амин!

Пасхата Господня в Доростолска епархия

На **Велики петък** последованието Опело на Господ Иисус Христос бе извършено от Негово Високопреосвещенство Доростолски митрополит Амвросий в съслужение със ст. ик. Добри Чаков – протосингел на св. митрополия, прот. Георги Попов и свещ. Николай Стефанов.

Утринното богослужение за Велика събота, което се отслужва по традиция в петък вечерта, събра в Божия храм многобройно множество благочестиви християни, които бяха дошли, за да съпреживеят полагането с погребални песни на Христа в гроба.

В своето слово към благочестия народ митрополит Амвросий напомни, че днес полагаме Христос в гроба, но утре от него избликва радост и ни се дарява Възкресението.

След Опелото бе извършена лития около храма.

За поредна година църковното изпълнение на Доростолска епархия изпита тази пасхална радост, невещественият огън от Гроба Господен отново да бъде разпространен в епархията с благословението на Доростолския митрополит Амвросий.

В катедралния храм по традиция великденското богослужение бе отслужено от Негово Високопреосвещенство Доростолски митрополит Амвросий в съслужение на прот. Добри Върбанов. И тази година с архипастирска отговорност митрополитът се помоли за своето вярно паство и преподаде архиерейско благословение в пълнота.

Благодатният огън бе раздаден от митрополит Амвросий на благочестивите християни, които грижливо го занесоха по домовете си.

В своето слово по повод Празника на празниците и Тържеството на тържествата митрополит Амвросий говори за радостта от Христовото Възкресение, за последствието от това, че Той победи смъртта и за това, че който иска да бъде до Бога, трябва да бъде член на светата ни Църква, да участва в нейните Тайнства и да пази Божиите заповеди.

Христос воскресе!

Доростолска митрополия

ДОКУМЕНТИ

Кандидатури за ръкоположения на свещеслужители

Светият Синод на БПЦ, след като разгледа постъпилите кандидатски преписки за ръкоположения на енорийски свещеници и свещеномонаси, на основание чл. 134 и във връзка с чл. 132 от Устава на Българската православна църква реши да бъдат публикувани имената на следните кандидати:

Русенска епархия: **Атанас Запрянов Запрянов, гр. Русе – за дякон и свещеник.**

СВЕТ ХРИСТОВ ПРОСВЕЩАВА ВСЕХ

ЗАГАДКАТА НА ТОРИНСКАТА ПЛАЩАНИЦА

Нови научни сведения

Православният народ е пазител на тайнството на Чудото на чудесата – на Благодатния огън, на Светлината на Духа във Възкресението Христово, която гори, но не изгаря; която блести, но не заслепява, а просвещава. Тази благодатна Светлина посрещаме вече близо 2000 г. и всеки православен дом се освещава от нея.

Православните съхраняват изобилието на Благодатната Светлина на Възкресението, а римокатолиците съхраняват нейното отображение в погребалния саван на Възкръсналия от мъртвите – Христовата плащаница.

Мнозина са невярващите в Светлината, още повече пък подозрителните към нейните следи в тварни изображения. Но все пак: „Свет Христов просвещает всех“ и нека проследим сега последните научни разкрития по дебата за достоверността на Свещената Христова плащаница – бел. ред.

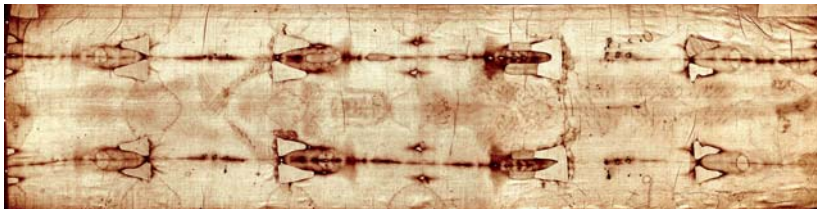

Бърз преглед на дебата дотук

✓ Свещената плащаница е била предмет на сериозни противоречия между религиозната и научната общност в продължение на векове.

✓ Тя представлява ленен плат с жълтеникав цвят, на дължина 4,36 м и ширина 1,09 м. Намира се защитена зад бронирана витрина в Торинската катедрала. Там е от 1578 г. За да можеш да видиш изображението върху нея на млад мъж, за което се твърди, че е на Христос, трябва да се отдалечиш на разстояние 2,5 метра от нея.

✓ Голямото изпитание за изследователите и за Ватикана започва през 1983 г., когато Римокатолическата църква получава реликвата в наследство от последния крал на Италия Умберто Втори.

✓ Научните анализи и датировки на ленения плат започват от края на XIX век. През 1988 г. Торинската плащаница е подложена на датиране чрез радиовъглерод (С-14) от три различни лаборатории. И трите я датират в периода между 1260 – 1390 година,т.е. с по-късен произход.

✓ Въпреки това, през февруари 2014 г. професор по механика и топлотехника в Университета на Падуа, Джулио Фанти, публикува книга, озаглавена „Плащаницата: 1-ви век след Христа“. Тази книга наново отваря научния дебат за датирането на Светия саван и поставя под съмнение направените датирания по радиовъглеродния метод.

Всъщност в нея се посочва, че резултатите от анализите, извършени от групата на проф. Фанти, доказват, че плащаницата датира от времето на разпването на Иисус Христос в Йерусалим.

✓ Тези нови публикации очевидно ще предизвикат възобновяващи дебата реакции, както и нови изследвания. Но едно е сигурно – загадката на Свещената плащаница не е свършила, а продължава.

***

Всичко започва с убийството на мъж, който е брутално измъчван, бичуван, носил е кръст на раменете до мястото на собствената си екзекуция, прикован е за краката и ръцете, умрял е разпънат на кръст и е погребан, като тялото му било обвито в един ленен плат – погребален саван. Малко след смъртта му, в гроба, където бил положен се случило нещо немислимо и уникално, което направило така, че образът му да остане отпечатан върху плата, наречен Свещена плащаница. А това несъмнено е една много голяма загадка за науката.

След поразителния и изумителен факт на Възкресението лененият плат изчезва. Оттогава с него се свързват различни легенди и слухове. Според Евсевий Кесарийски, плащаницата е изчезнала от Йерусалим преди градът да е бил обсаден от римските легиони на Тит (което се случва през м. април 70 г. – *б.р.*). Христовите ученици я скрили в град Пела, източно от р. Йордан. (Град Пела приютил по-голямата част от първите християни, които били преследвани както от римляните, така и от юдеите. Той е един от 10-те елинистични града – Декапол и в него именно се пренесла преследваната Йерусалимска епископска катедра – *б.р.*). Същевременно Евангелията споменават и друга дестинация.

Пътешествието на Свещената плащаница

Оставяйки настрана легендите, най-вероятно е Плащаницата да е била изнесена от Йерусалим от съображения за сигурност. Както е известно, Мойсеевият закон забранявал допира до тленни останки. Учениците на Иисус Христос счели за нужно да я пренесат надалеч от Израел и да я укрият при някоя християнска общност в Мала Азия. Избрали като най-подходящо място Едеса (днес Шанлъурфа, Турция). Според местно предание, един от синовете на Авгар, през V век, когато встъпил в длъжност, се обърнал към идолопоклонството и започнал да преследва християните от Едеса. Плащаницата тогава била скрита в стените на града и оттогава въпросът за нея се потулил.

В края на 525 г. тя отново била намерена. Евлалий, архиепископ на Едеса, видял видение. В него една жена му посочила мястото на скритата реликва. И наистина, архиепископът извадил тухлите от стената на посоченото място и намерил там тъканта. Образът на изображения върху нея починал мъж бил изложен за публично поклонение.

Така в продължение на 400 години лененият плат остава в Едеса, но слухът за него обходил всички краища на християнския свят. През 944 г. византийският император Роман Лакапин решил да се възползва от савана. Той вярвал, че ако притежава Свещената плащаница ще си подсигури Божията закрила.

Силната му армия обградила град Едеса (тогава част от Багдадския халифат), който скоро се предал и свещената реликва пристигнала в Константинопол на 16 август 944 г.

Както споменава военният хроникьор Робер дьо Клари, в Константинопол имало един манастир („Пресвета Богородица“ в кв. Влахерна), където се съхранявала Свещената плащаница и всеки петък тя била излагана там във вертикално положение, така че да може да се вижда.

Войната и особено насилният религиозен фанатизъм усложнявали и без това затрудненото поклонение пред Свещената плащаница. В нощта на 9 срещу 10 април 1204 г. кръстоносците нападнали Константинопол. Градът бил опожарен и Плащаницата изчезва без никаква информация за новата ѝ дестинация и новите ѝ притежатели. Съществуват обаче данни, които сочат Ордена на тамплиерите като новите пазачи на Плащаницата.

Известно е, че рицарският орден бил основан при все другото, най-вече за да завладее Светите земи и главно заради „спасяването“ на религиозни реликви. Сред най-важните от тях били Светият Граал, Ковчегът на Завета и Свещената плащаница.

Тамплиерите по време на завладяването на Светите земи, разорали Йерусалим и го изравнили със земята. Те проучили особено добре тунелите под него и тайните входове на Соломоновия храм. Може да не са открили Светия Граал и Ковчега на Завета, но открили Свещената Плащаница.

Реликвите, които тамплиерите били събрали, останали в крепостта „Св. Йоан“, в някога елинистичния град Акра (Северен Израел, обл. Галилея), до 1291 г. От там те отпътували за Кипър, Марсилия и Париж. Още нещо, което доказва, че тамплиерите са били тайните притежатели на Свещената плащаница в продължение на 145 години, е и обвинението от страна на Светия престол, че те много почитали „Βαφοmeto“– едно лице, което много напомня за онова от Свещената Плащаница. (Вафомето, Бафомет – името е с гръцки корен и определено напомня за думата **βάφή** „вафи“ – окраска, оцветяване, *б.р.*) Именно този факт е и причината за гонението и затварянето на мощния рицарски орден.

Плащаницата продължила да пътува от крепост в крепост. Накрая през 1502 г. тя временно останала в Шамбери (Източна Франция).

В нощта на 3 срещу 4 декември 1532 г. Свещената Плащаница твърде много пострадала. Избухнал ужасен пожар, причинен от калвинистите, и сребърната рака, където била съхранявана светинята, в последния момент била спасена. Но все пак огънят бил застигнал раката и няколко капки разтопено сребро проникнали в плата, който бил сгънат на 48 прегънки. Водата, която била използвана за потушаване на пожара, намокрила част от Савана, образувайки ромбове, които симетрично се повтарят по дължината на изображението. Монахините от Шамбери поправили дефектите и пришили подплата на задната част на тъканта.

През 1578 г. в Милано избухва чума. Свети Карл Боромео, тогавашен кардинал на италианския град, дал следното обещание: ако чумата утихне, той ще пропътува до Шамбери и ще коленичи пред Св. Плащаница. Когато епидемията затихнала, кардиналът се отправил за Франция, като същевременно Савойската династия пренесла Свещената Плащаница в катедралата на Торино на 8 октомври 1578 г. Един век по-късно, през 1694 г., тя ще бъде занесена в параклиса, където се съхранява и до днес.

Шокиращите резултатите от изследванията с радиовъглерод (С-14)

През септември 1988 г. една новина шокира света. Датирането с радиовъглерод дало изненадващи резултати. Според тях анализираната тъкан била от епохата на Средновековието, като учените поставили времето на изработването ѝ в периода между 1260 г. и 1390 г. По този начин, съгласно тези резултати, образът на починалия мъж е фалшив.

Тези резултати разгневили и историци, и учени, които били посветили над 20 години от своя живот на изучаване на Плащаницата.

Савойският дом поръчал на фотографа Секундос Пиа да фотографира Свещената Плащаница. Когато той проявил фотографските плаки, се изумил. Негативът по своята същност бил позитив. Светът за първи път видял реалния образ на починалия мъж, тъй като Плащаницата се оказала **фотографски негатив.**

Първият екип от експерти взел проба от влакната на ленения плат и се уверил, че той не носи следи от боя, оцветяване или пигмент, като при това никой не можел да обясни как се е образувало изображението върху него. **Професор Райс** от текстилния институт „Ганди“ анализирал конците и открил под микроскоп следи от памучни влакна, които не се използвали в тъкачеството на Европа до края на XV век. Самата Плащаница е направена на ръка, чрез вид тъкане, наричано „рибена кост“. Този вид тъкане достига стария континент едва през XV век. И съгласно същия професор, този плат е идентичен с платовете от Близкия изток от I век.

Така възниква друг въпрос: как така фалшификаторът е втъкал в тъкачните нишки памучни влакна, които били непознати дотогава в Европа?

Лекарите и антрополозите, които изследвали плата, направили заключението, че става въпрос за човек с чисто кавказки профил и атлетично тяло; с височина на ръста 1,81 м, обиколка на гръдния кош 99 см, дължина на крака 94 см, горни крайници 82 см, ширина на раменете 45 см, обиколка на коляното 42 см, общо тегло около 80 кг; овално лице и принадлежащ към бялата раса. Тоест става въпрос за несравнимо съвършено, хармонично телесно създание.

Науката говори...

Присмехът към всички онези, които вярвали, че на реликвата се вижда самият Христос, бил с благословията на архиепископа на Торино Анастаси Балестреро, който в съгласие с директора на Британския музей позволил на изследователи от Оксфорд, Цюрих и Тусон в Аризона да отрежат няколко квадратни сантиметра от Плащаницата, както и да вземат влакна, за да ги проучат. През октомври 1988 г. Балестреро триумфирал: „Саван*ъ*т не е оригинален. Той е средновековен. Науката проговори“.

Експертите го датирали между 1260 г. и 1390 г. Само дето им убегнали някои подробности. Това, че са изследвали едно парче плат, добавено при закърпването и че стойността на радиовъглерода се е била променила, защото Плащаницата била прегрявана от различни пожари. Първият записан пожар е на 4 декември 1532 г. в Шамбери, а последният – на 12 април 1997 г.

Руски учени смятат, че грешката в датирането е най-малко едно хилядолетие, и то само поради факта, че саванът многократно е бил прегряван. Забележката им се потвърждава още от типологията на тъканта, нейното изтъкаване, съвпадането на изображението от компютрите с това, за което свидетелстват Евангелията.

Сегашният ръководител на Международния институт за изследване на Плащаницата от Торино, професор по математика и физика в Университета на града, Бруно Барберис, се заявява за убеден, че реликвата е наистина Свещената Плащаница, с която е повит Христос след снемането от Кръста.

Десетки учени приемат, че това е уникален отпечатък на Христос, без да могат да обяснят как така тъканта – един обикновен погребален чаршаф за тогавашната епоха, е „запазил“ фотографски образ с такива подробности.

Най-голямата загадка, откакто я има Плащаницата, е как именно върху този ленен плат се запазва отпечатано това изображение на тяло, което носи по себе си следи от гвозден на краката и китките, следи от тръни по челото и рана от острие на гърдите.

Радиовъглеродното изследване е върху погрешна проба

Изследвания провел също така и един химик-пенсионер в Националната лаборатория на Лос Аламос, Ню Мексико – Реймънд Роджерс. Същият като изследвал пробата от 1988 г., както и една втора проба, стигнал до заключението, че възрастта на Плащаницата е такава, че тя съвсем основателно може да се приеме за савана, с който е бил повит Христос. Химикът дори настоятелно твърди, че предишното датиране по радиовъглеродния метод е било неправилно, тъй като чисто и просто то се било фокусирало върху погрешна проба.

Химикът аргументира възгледа си, като казва, че Плащаницата е претърпяла значителни щети от различни пожари, в резултат на което през 1534 г. сестрите от ордена на Кларитинките сшили по оригинално платно стари парчета (за да подходжат на старата тъкан) от ленен плат, известен като „холандска тъкан“.

От такова именно парче „холандска тъкан“ през 1988 г. учените са взели своята проба, в размер на пощенска марка. И съвсем естествено, по този начин те решили, че е невъзможно Плащаницата да е изтъкана преди 1290 г.

Изследванията с втората проба обаче, която е взета от друга част на свещената реликва, доказват, че тя е много древна. Освен това, след анализ на химичния състав и на двете проби, Роджерс намира в тях наличие на ванилин – химическо вещество, което се среща в материали от растителен произход като лен.

Всичко това означава, според американския учен, че Плащаницата е по-древна с няколкостотин години, ако не и с хиляда.

Този нов анализ на проба от Плащаницата най-накрая потвърди, че съвсем не става въпрос за „средновековна измама“, а подкрепя датирането на действителната ѝ възраст, която определя да е на някъде между 1300 и 3000 години. Факт, който засилва мнението, че тя наистина може да се окаже саванът на Христос, използван при Неговото снемане от Кръста. И по този начин да бъде реабилитирана една от най-ценните реликви на християнството.

Плащаницата и изненадите на учените

На 23.11.1973 г. криминологът Макс Фрей взел за проби прах от тъканта и ги анализирал чрез електронен микроскоп. Той идентифицирал в прахта **полени от растения** от Палестина. После открил и други видове цветен прашец от флора, развивала се в Негев и по седиментните слоеве на Генисаретското езеро преди 2000 години и която днес е изчезнала. След това открил прашец от растение, растящо в Турция, както и още 9 вида от района на Мала Азия и 12 вида от Франция и Италия. Наличието им потвърждава пътешествието на Плащаницата.

През октомври 1978 г. на група учени, по-голямата част от които от НАСА, бил обезпечен достъп до тъканта и те започнали множество научни експерименти, като резултатите отново били впечатляващи. Например: по изображението на починалия мъж се забелязвали **петна от кръв**, които са се пропили и по обратната страна на тъканта; по кръвта се установило, че мъжът принадлежи към кръвна група АВ – често срещана сред юдеите; а кръвните изследвания показали наличие на венозна и на артериална кръв по образа.

Този резултат бил тежък удар по констатациите от опитите с „въглерод-14“, тъй като никой средновековен фалшификатор не би могъл да изолира кръвна група АВ или венозна кръв.

На стр. 6

От стр. 5

Анализът на **влакната** криел още една изненада. В тъканта на Плащаницата всяка нишка се състои от 200 влакна, от тези 200 само 2 или 3 се оказали „прогорени“, тоест само 2 или 3 от всичките 200 нишки на влакното са отговорни за формиране на изображението.

Изследователите приписват това „*прогаряне – дехидратация*“ на влакната на мистериозно и непознато излъчване на топлина, на действието на някаква момента силна енергия, с която би могло да се обясни това нанесено единствено по повърхността на плата прогаряне, изобразило образа (като тази на Благодатния огън, която се явила по време на Възкресението, *бел. ред.*).

трънен венец от бодлив храст. Това било вид растение, с което Палестина изобилствала. То имало тръни дълги 6 см. Когато Му поставили венеца, той причинил рани по шията, главата и челото, които се отпечатали върху плата.

Минути по-късно Той бил принуден да носи на раменете Си **напречната част от кръста Си** – факт, който се е отразил и на погребалния саван. Този дървен ствол бил с тежест някъде около 35-40 кг. Връзвали го с въже за глезена на осъдения на смърт и така го държали и войниците, които го придружавали.

На всеки 500-600 метра по пътя Той е **падал**, като при ударите на лицето по каменната настилка са Му се чупели зъбите. Също са се отскубвали цели снопчета от брадата Му, когато войниците Го влачели, за да Го вдигнат.

датирането с радиовъглеродния метод и предлага ново датиране. То се доказва чрез три нови анализа, два от които химични. Единият е направен по метода на инфрачервена спектроскопия на Фурие, а другият – чрез Раман спектроскопия. Третият метод се отнася до полипараметричен механичен анализ.

По тези методи се оказва, че датирането на основата на радиовъглеродния анализ не е научно достоверно, защото той не е съгласуван с наличните данни. Например, в него са пренебрегнати потенциалните въздействия на околната среда, които биха могли да са променили количеството на въглеродния диоксид C-14 в частта на анализираната тъкан, като напр. огънят през 1532 г., или пък различните начини на съхранението на Плащаницата.

ЗАГАДКАТА НА ТОРИНСКАТА ПЛАЩАНИЦА

Друга особеност още е фактът, че **изображението е триизмерно** – нещо, което може да бъде открито само чрез компютър. Тоест светлостта, всяка една точка е различима в зависимост от отстоянието на тялото от тъканта.

А триизмерно изображение може да се направи само през XX век, и то с голяма трудност.

Страданията, както са запечатани на Плащаницата

Образът на Свещената плащаница е сдържан и ясен, и показва всеки детайл. Върху тъканта се е отразил целият страдалчески ход на мъчението Иисус Христово, но също и перипетиите на самата реликва, преди тя да се окаже заключена в бронирана витрина в Италия.

През нощта на Велики четвъртък срещу Велики петък Онзи човек, Който се оттеглил в една маслинова горичка (Гетсиманската градина), бил завладян от голяма тревожност – тревога, която заедно с ужаса, предизвикала уникално явление по кожата Му – **кървава пот**. Именно пот със следи от кръв е това, което личи по Неговия образ, цял покрит от кървави петна.

Проучвайки лицето, лекарите открили още един детайл: по време на разпита в къщата на първосвещеника Анна, Иисус не е получил плесница, както е според преданието, а **силен удар с прът**. Прътът бил с диаметър 5 см и разбил носа Му, причинявайки хематом в дясната буза. Това е останало отпечатано на Плащаницата.

Патолозите и съдебни лекари, които изследвали лицевото и обратното изображение на Плащаницата, останали безмълвни. Този човек бил **брутално бичуван**. Някои експерти преброили 120 удара, така премерени, че да не засегнат сърдечната област и доведат до преждевременна смърт.

Римските войници направили

Мъжът от Плащаницата не бил **прикован** за дланите, а за китките. Огромният гвоздей забивали и изваждали, докато попадне в сърцевината на дървото. Третият гвоздей приковавал и двата крака заедно.

Личат и петната от огъня през 1532 г. Следите от кръв принадлежат към кръвна група АВ – най-често срещаната в Палестина.

Лекарите са единодушни, че когато мъжът е бил **ударен с копие**, той вече е бил мъртъв и следата личи в средата на изображението на починалия мъж.

Пресъздаване на копие на Плащаницата

Автентичността обаче на Свещената плащаница за пореден път била оспорена съвсем наскоро от един френски учен, Жак де Констанцио, който е сред тези, които приемат, че става въпрос за измама. Същият не е изследвал лично Плащаницата, но твърди, че знае точно как е направена измамата. Възгледа си той подкрепил и практически. Взел парче влажна ленена кърпа и я поставил върху скулптура с образа на Иисус, докато тя изсъхне. След като формата ѝ се отпечатала по кърпата, той взел един памучен тампон, натопен в смес от железен оксид и желатин, и с него прибавил към отпечатъка следи от „кръв“ по местата на раните. По този начин той създал реплика на Плащаницата с маркировки, устойчиви на миене (250 градуса по Целзий), както и на широк кръг от силни химикали.

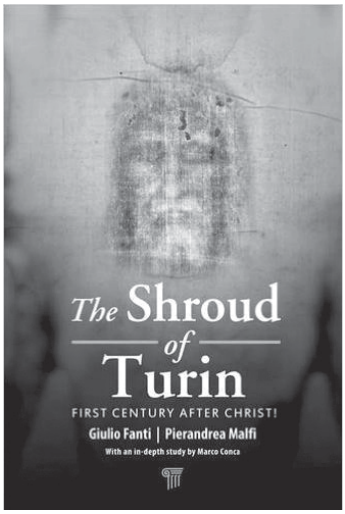

Корица на книгата „Торинската Плащаница: I век преди Христа“, издадена 2014 г.

Нови методи за датиране я приближават към датата на разпването на Христос

Джулио Фанти, професор по механика и топлотехника в университета на Падуа, през м. февруари 2014 г. издаде книга, озаглавена „Плащаницата: Първи век след Христа“. Книгата допълва интердисциплинарното изследване, което бе ръководено от проф. Фанти и чиито резултати бяха публикувани през март 2013 г. в сп. „Meccanica“. Книгата се счита за отговор на датирането „1260-1390“, което категорично бе заявено от 98 негови колеги.

Книгата, както сочи и заглавието, отваря наново научния дебат относно датировката на Светия Саван. Тя подлага на съмнение

Резултатите от анализите, извършени от групата на професор Фанти, потвърждават, че ленената Плащаница датира от времето на разпването на Иисус Христос в Йерусалим.

Съгласно метода на **инфрачервената спектроскопия** датирането е 300 г.пр. Хр., при възможно отклонение от порядъка на 400 години. Колкото за анализа по метода на **Раман спектроскопията** датирането е 200 г. пр. Хр. (с вероятно отклонение 500 г.). Накрая, съгласно **полипараметричния анализ**, предложеното датиране е 400 г. сл. Хр. (отклонение в рамките на ок. 500 години). Средната стойност от трите датирания е 33 г. пр. Хр. (при отклонение в рамките на ок. 250 години). Тази датировка е съвместима с предложената от по-голямата част на историците – 30 г. сл. Хр. като година на смъртта на Иисус от Назарет.

„Сега очакваме да се съберат коментари от достатъчно множество учени. Направените до момента са положителни – имаме само потвърждения (на датирането) и нито едно опровержение“, заяви Джулио Фанти пред списанието на Ватикана „Insider“.

Ужасяваща възможност

Един ден науката ще е в състояние да получи ДНК проба от кръвта по Свещената плащаница. Тогава светът вероятно ще стане свидетел на клонирането на починалия мъж... На клонирането на Иисус от Назарет!!!

Църквата бие камбаните за грозящата опасност. Внимание! Утре светът ще бъде в състояние да търгува с тялото на Галилееца!

Римокатолическата църква не позволява изследване на ДНК-то, което вероятно е пропило цялата Плащаница. Ако се изследва генетичният материал, би могло да се открие дали има X и Y хромозоми. Вероятно ще се даде еретичен отговор на въпроса дали е бил човек бащата на Иисус, поставяйки така под заплаха един от най-важните догмати на християнството – за непорочното зачатие.

Може би това води някои радикализирани вярващи до желанието Плащаницата да бъде унищожена или пък да ѝ се припише средновековна измама с цел „да се опази вярата„. Но Истината винаги е била и е по-могъща от всяка „праведна“ измислица, защото Тя е Самият Христос – нашият Път към вечно спасение, Който бива борен, но никога побеждаван, защото *всичко чрез Него стана; и без Него не е ставало нищо ‘от това’, което е станало* (Йоан. 1:3) и Сам крепи всичко на тази земя.

„*В Него имаше живот, и животът беше светлината на човеците. И светлината в мрака свети, и мракът я не обзе*“ (Йоан. 1:4-5).

AHC (Discovery Channels)
По Rethemnosnews.gr, 14.04.2015
Основен източник: ERT
Превод: Анула ХРИСТОВА

ЧУДОТО НА СВЕТОСТТА

Аристидис ПАНОТИС

За тайноведното посрещане на Благодатния огън

Достоверността на разтърсващото богослужение, което се случва в Йерусалим на Велика събота, занимава умовете не само на вярващи и невярващи, подобно апостол Тома, но и на всички, които се стремят да подкопаят вековните убеждения на православните народи. Затова е полезно да споменем някои факти от най-древната история на това мистагогично посрещане на Благодатния огън.

Малко история

В детските ми години Благодатният огън пристигаше от Йерусалим в Пирея с кораба от поклонници, завръщащи се към средата на Светлата седмица. От там той бе пренасян в Екзархията на Божи Гроб, намираща се в кв. „Плака“, откъдето благочестивите атински свещеници го получаваха и запалваха с него „негаснещото кандило“ в храмовете си на Неделя Антипасха (Томина неделя, *б.пр.*). Като „попско чадо“ живеех в близост до старите почитани свещеници и натрупах личен опит в подготовката по посрещането на Благодатния огън в моята енория за **нощта на Възкресението в Атина**, преди да пристигнат поклонниците от Йерусалим.

Осветеният елей от тайнството Маслосвет на Велики четвъртък, който е останал, се изливаше в негаснещото кандило на храма. По този начин неговата светлина се подновяваше от благословената светлина на Маслосвета и така го държаха незагасено до полунощ на Велика събота. В началото на последованието на Утренята на Неделя Пасха кандилото със светлината на светия Маслосвет се поставяше върху светата Трапеза и от него свещеникът запалваше пасхалната си свещ, с Кръст и великденски цветя, за да подаде „Светлината Христова“ на вярващите.

В студентството си бях в близко приятелство с приснопаметния Йоанис Фундулис, както и със симонопетритския о. Фотий. Веднъж разговорът ни се завърти около свободно съставените литургични богослужебни типици от VIII век. Това ме подтикна да проуча значимия **древен „Пътеводител“ на поклонничката Етерия**, посетила Светите земи в периода между 381-384 г. Интересът ми се фокусира върху Божи Гроб и по-конкретно върху уточняването на това какъв е бил ритуалът в деня на Светата Пасха в храма на Възкресението в Йерусалим.

По-късно, в периода 1956-1958 г., когато следвах в Париж, в близост до Андрей Грабар, големият византолог ми показа релефни сцени върху **фиали на „светия Елей“**, оцелели в катедралата на Монца, Италия, за които той първи публикува.

На тези фиали, освен другото, фигурира изобразен и **древният вид на Божи Гроб**, заобиколен „от парапет“. И така аз отново започнах да се занимавам с

„Пътеводителя“ на Етерия.

Там забелязах, че по време на бдението на Светата Пасха в Йерусалим, както и в Рим, и в Константинопол, ставали кръщения „за Просветлението“ на оглашените. Епископът на Светия Град след кръщението и обличането на новопросветените „ги водел отначало в Ротондата на Възкресението“ и влизал „зад парапета“, във вътрешността на пресвятия Гроб. „Докато отправял там молитва за тези, които е кръстил, те пеели химни“. Влизането на епископа в тясното пространство на пресвятия Гроб по принцип ставало само по сериозен повод.

Там, върху самия пресвят Гроб, се пазели **две изключително освещаващи средства**, които завършвали Тайнството на Кръщението. Това били „**тайнственият Елей**“ в кандилницата за помазване на кръстените, според Йерусалимския катехет Кирил (348-387) (Migne PG 33, 1092. ΒΕΠ 39, 254), като от нея ставало и приемането на „**Светлината Христова**“, която „всички просвещава“. Кандилницата се намирала във вътрешното пространство на Животворния Гроб и така както някога седмосвещник осветлявал вътрешността на Соломоновия храм, така и тя осветлявала, защото не било възможно иначе свещеното място да се освети и да добие благодат. Къде се намирала тя точно, се вижда от едно древно изображение на пресвятия Гроб и купола на ротондата, от VI век, което се намира в Музея на Ватикана и е изследвано от А. Грабар.

Приключването на кръщението ставало, когато кръстените, облечени вече в бели хитони, влизали в пресвятия Гроб, за да получат от епископа: а) печата на „тайнството Елеосвещение“ и б) да запалят своята свещ с незаспиващата „Светлина Христова“. После като напълно верни те били въвеждани от епископа в базиликата на Мъченичеството (Свидетелството) за своето първо участие в извършваната там божествена Евхаристия и причастяване с Пресветите Тайни.

Помазанието с „тайнствения Елей“ ставало с пръста на възприемника по челото на кръщавания, а на свещта се давала Светлината на Пасхалната радост за нов в Христос живот. **Този ритуал на запалване на свещи е вероятно отправната точка на обреда на „Благодатния огън“**. И тъй като не било възможно той да се пренесе в далечните родини на поклонниците, то бил пренасян само „тайнственият Елей“, който бил считан за пазител (филакто) на техните семейства, като накрая фиалите, поради тяхната свещеност, били давани на съхранение в Поместната епископия, както това се случвало в Монца.

„Празният Гроб“, който останал непокътнат и след разбиването на скалата на Голгота, за да се изгради Ротондата на Възкресението и тя да се заобиколи от парапет, за съжаление е разрушен за първи път от персите през 614 г. Но скоро е възстановен и от 638 г. продължава да бъде свято място за поклонение на Господ Иисус чрез договора между Йерусалимския патриарх Софроний и халиф Омар. Но след близо четири века устояване, въпреки нашествия, земетресения и пожара от 938 г., на 28 септември 1009 г. последвало ново разрушаване по варварската заповед на един луд от египетския род на Фатмидите – младия халиф Хаким, който почти го изравнил със земята. Това предизвикало голямо възмущение в целия християнски свят и породило началото на реакция срещу арабската агресия, която намерила проявление във враждебност към исляма и формиране идеологията на Кръстоносците. Накрая обаче сестрата на фанатичния халиф, Салек Мелюк, го отравя през 1021 г. и така прекратява неговата маниакална ярост.

Оттогава започват приятелските отношения на арабите с елините на Роман III Сребърни (1026-1034) и с Константин IX Мономах (1042-1055), като се завършва през 1048 г. обновяването на храма на Възкресението. Тогава скалата, където именно се намирал животворният Гроб, била облечена в мрамор, нещо което продължило векове наред. Още от началото на XII в. различни хронисти ясно свидетелстват за богослужебното посрещане на Благодатния огън, а през 1107 г. го проследява и руският игумен Даниил. Последва периодът на кръстоносните походи (1099-1149), през който се променя формата на храма, а след това идват мамелюците (1333-1517) и османците до 1917, а след 1968 г. – израелците.

Чудото

На Великден 1984 г. Йерусалимският патриарх Диодор Карвалис ме покани да преживея близо до него светите пасхални дни. Приятелство ни свързва от 1952 г., когато той бе в Атинския богословски факултет. Това бе една изключителна година на съвместно празнуване на Светата Пасха от всички присъстващи там християни и сбъдваше думите, написани преди близо 150 години от Константин Икономос, за изключителния Иконом (на вселената, Христос, *б.пр.*), „че всички, без обвързващите разпоредби на разделението, в края на краищата се молим на Един и същ Христос“. Затова исках да преживея тази **съмолитвеност на вярващите от всички Източни Църкви по обед на Велика събота**, по време на посрещането на Благодатния огън. Това беше повод да се уверя колко трагично безумни са тези, които се барикадират зад някой канон (правило) от други времена, който тълкуват неправилно, като не познават конкретния повод за възникването му.

Поисках от патриарха да стоя много близо до него и така аз научих за гасенето на свещите с длан, което ме разтърси, тъй като по искане на мои приятели бях закупил пет пакета от по 33 свещи всеки. Като знам как една капка разтопен восък, когато потече само по пръста ти, причинява ужасни болки, аз продължавам да се удивявам на случилото се.

В **сублимния момент** аз стоях пред вратата на светата Кувуклия – направена от калфата Комнинос през 1810 г. по времето на патриарх Поликарп „с милостинята на православните ромеи“ – заобиколен от множество тълпа. Всъщност миговете бяха покрусителни. С поглед обходих загасените кандила по фасадата на Кувуклията. Бях в готовност да заснема появата на Патриарха с факлите с един фотоапарат, който държах в дясната си ръка, а в лявата – петте снопа свещи в една вълнена торба. Непознат, който стоеше зад мен някъде по-нависоко, ме притискаше. След малко видях един странен блясък като от хиляди светкавици да прояснява мястото. Скоро след това арменският духовник излезе със запалена факла и го последва патриархът с вдигнати ръце, в които държеше две запалени факли. Повесвам аз тогава фотоапарата на врата си и бързам да запаля първия си сноп свещи. Патриархът, защитен от духовниците и полицаите, отива в катедралата на Възкресението. Аз пък тръгвам обратно и влизам в преддверието на пресвятия Гроб. Там върху малка къса колона се пази парче от св. надгробен камък (0, 29 x 0, 29 см). Горната част на тази колона представлява също св. олтар на параклиса на Ангелите, където винаги в полунощ се извършва и първата пасхална св. Литургия във Вселената. Аз още през нощта, щом пристигнах в Светия Град, там се и черкувах, а после пренощувах в хранилището заедно със Светия Кръст, като някакъв древен рицар „тамплиер“!

Стоях в лявата част на квадратното преддверие и започнах последователно да запалвам петте си снопа свещи. Когато от първия запалих втория и следваше да загася първия с дланта си, то аз като видях размера на пламъка му, потреперих от страх! Тогава се осмелих и си казах: „Ще сложа дланта си върху свещите, пък нека изгоря!“ И го направих! Когато се уверих, че нежната ми длан е останала хладна, аз веднага запалих втория, а после и третия, и четвъртия, убеждавайки се в неизгарящата си плът – дланта ми! После, разтърсен до дън душа, продължих към пресвятия Гроб и се проснах на земята и потърсих прошка за своето неверие. Под едната ръка с торба от вълна, с една запалена свещ в другата и цял в сълзи, аз излязох от светата Кувуклия и погледнах към кандилниците, които я красят, и ги виждам – всичките запалени! Тогава прославих Възкръсналия Христос за събитието, което преживях.

Този мой личен опит аз никога не можах да скрия и да не разкажа на всички мои познати. Давах си и сметка, че това чудо на вярата бях преживял споделено и с други православни, с арменци и копти, с етиопци и сиро-яковити, и се питах: **всички ние „самозаблуждаваме“ ли се от една „вековна самоилюзия“?** Само че аз знам също така, че илюзиите много скоро се опровергават и съвсем нямат вековна давност. На времето удържат само тези, които се намират над логиката на нещата, които съществуват в „не-зримите“ неща на този свят и затова прославям Възкръсналия Господ, защото аз сложих дланта си като в някакъв друг вид материално измерение и Го „чух“, както някога апостол Тома и, от „невярващ станах вярващ“.

От това посрещане на Благодатния огън, разбира се, отсъстват **римокатолиците** чрез охраната на тяхното поклонение в Светите земи. Но това отсъствие със сигурност не се дължи на недоверие към „ефекта“ на Велика събота, а на тяхното от древност стриктно спазване на църковния ред. А според него пасхалната светлина се получава чрез едно специално Последование, което откъсва богослужебно „пламъка“ за пасхалната свещ от „жаравата“. В навечерието на Пасхата, т.е. в полунощ на Велика събота, запалват въглени вън от храмовете и от вече възможно най-силния пламък взимат „Светлината Христова“ и я пренасят в близост до олтара, и от там я предават на църковната си общност, като го поддържат там до Възнесение. Тази пасхална свещ те украсяват със символи и цифри. В центъра им е Светият Кръст с А и Ω, а от двете страни на Кръста е написана датата на Великден и други символи, които при нас ги няма.

Светлината на Възкресението е неугасима и затова тя винаги осветява пътя на любовта, на помирението, за да дарява на Църквата мир, на човечеството благословение, а на нашия Род – закрила. Възкресението обобщава всички други памети от „Додекаортология (Дванадесетте празника)“, които спадат към празничния годишен Господски кръг. Възкресението утвърждава живота отвъд смъртта и това именно представлява нашият уникално истински и верен възглас: „Христос възкръсна!“ и отговор „Наистина възкръсна!“

Превод: А. ХРИСТОВА

БЛАГОДАТЕН ОГЪН'2016

Посрещането на Благодатния огън при Гроба Господен

От векове установеното последование по посрещането на Благодатния огън се извърши и тази година по обяд на Велика събота, 30 април 2016 г., съгласно правилото на типика и приетия ред за улесняване на поклонничеството, който обезпечава сигурността на поклонниците в това свято място.

Израелската полиция, работеща в сътрудничество с Патриаршеската поклонническа комисия, бе поставила заграждения по пътищата към пресвещения храм „Възкресение Христово", към християнския район и Патриаршията. Ставропигиалният манастир „Св. Иаков, брат Господен" (където се намира и Патриаршията, *б.р.*) бе приютил поклонници от Гърция, Сърбия, Русия, Румъния и др. страни и на тях бе осигурен безпрепятствен достъп до двора на храма на Възкресението.

При всеобщо очакване, в 13,00 ч. по обяд от Патриаршията излезе Негово Блаженнейшество Йерусалимският и на цяла Палестина патриарх Теофил, съпровождан от Агиотафитски братя и делегацията на гръцката държава и Църква, и като преминаха през манастира „Св. Иаков", влязоха в светия олтар на съборния негов храм.

Тук веднага пристигна израелската полиция, за да уведоми блаженнейшия патриарх относно реда и сигурността на поклонниците и представителите на трите християнски деноминации: арменци, копти и сирийци, дошли да вземат благословението му да получат от Благодатния огън.

Почти веднага започна и литията от олтара на съборния храм. Тя в бавен ход обиколи трикратно Пресвети Гроб Господен. Песнопенията се изпълняваха под ръководството на храмовия протопсалт архимандрит Аристовул.

По завършването на третата обиколка блаженнейшият патриарх сне своето архиерейско облачение пред Свещената Кувуклия и влезе във вътрешността ѝ, облечен само в стихар и епитрахил. Представителят на Арменската патриаршия влезе с него, съгласно утвърдения ред, за да го съпроводи до камъка на Ангела.

След отправена молитва при пресветия Гроб Господен, блаженнейшият патриарх предаде през южното отверстие на Кувуклията Благодатния огън на ефимерия на съборния храм „Св. Иаков", който го пренесе в светия олтар на катедралата. Веднага след това блаженнейшият патриарх предаде Огъня на представителите на трите християнски деноминации: копти, сирийци и арменци. Целият събрал се там православен народ с радост и неописуем възторг получи Благодатния огън и го полагаше по лицата, челата, ръцете си за свято благословение.

Под камбанен звън патриархът влезе в Патриаршията, където дойде и делегацията на гръцката държава и Църква, заедно с Агиотафитския екзарх в Гърция архимандрит Дамян, и получи от ръцете му Светата светлина.

Патриархът огласи, че Благодатният огън на Възкресението Христово е най-велико благословение за Йерусалимската църква и за всички Православни църкви, и за целия свят. Пожела мир и благоденствие на всички по планетата, скорошно разрешаване на сирийския проблем и на тези на всички бежанци, плодотворна работа на Светия и Велик събор на Православието, както и радост, здраве и щастливо празнуване на светото Възкресение на Господа и Спасител наш Иисус Христос.

И тази година от пресветия Гроб Господен прозвуча: **Христос воскресе!**

Йерусалимска патриаршия

Благодатният огън бе донесен на българска земя

И тази година българска църковна делегация взе участие в богослужението в навечерието на Възкресение Христово, когато Бог Господ ежегодно засвидетелства истинността на най-голямото и значимо за човешкия род чудо – Възкресението на Богочовека – като изпраща в храма над Гроба Господен благодатен невеществен огън.

В България тази година Благодатният огън бе донесен от Негово Преосвещенство Браницки еп. Григорий, викарий на Софийския митрополит, и духовници от Софийска епархия, които присъстваха на слизането му в светия град Йерусалим. С четири специални огнеупорни фенера благодатта от Йерусалим пристигна в България на Велика събота, 30 април, вечерта в 20 ч. на ВИП летище София.

Негово Преосвещенство Браницки епископ Григорий поздрави с думите: *„Христос воскресе! Благодарим на Бога, че и тази година имахме възможността да посетим светия град Йерусалим, където да станем свидетели на това многовековно чудо – слизането на Благодатния огън над Гроба Господен. Огънят, който беше взет от всички църковни делегации, които бяха там, вече е в София, откъдето ще бъде разнесен по всички краища на България, за да могат повече вярващи православни християни да го вземат, да го занесат в своите домове за освещение и за радост, да изпълни душите и сърцата им с възкресенската радост и светлина".*

По традиция Огънят първо бе донесен от еп. Григорий в Синодната палата, в параклиса „Св. цар Борис". Там бяха запалени кандила, от които множество предстоятели и свещенослужители на столични храмове, архиерейски наместници и пратеници от различни софийски енории, подготвени с фенери, вземаха от свещения пламък, за да го отнесат по енориите си и своите храмове.

Владиката поздрави с пасхалния поздрав „Христос воскресе!" и каза кратко слово, като отправи благопожелания.

ЦВ

Снимки: Весела ИГНАТОВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2016 г.

„Църковен вестник„

1 година	**30,00 лв.**
6 месеца	**15,00 лв.**
3 месеца	**7,50 лв.**
ед. цена	**0,70 лв.**

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София 1000
ул. „Оборище" № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на Танка Тончева Христова, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк София, ул. „Алабин" № 58
IBAN BG97UNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник" съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.